

במתנה

דפיו זהב

על מה שבזר זכאיו.

הרבנית ימימה מזרחי

בעריכת יקרת פרידמן

גיליון 240

פרשת כי תצא ✦ י"ב באלול ה'תשע"ט (9/2019)

בוחרת לתת את קולי

הוא רואה אותה, לוקח אותה, חי איתה, לא רוצה אותה... ולא אומר לה מילה. זוגיות נטולת קול.

וה"אור החיים" הקדוש כותב: **והנפש תקרא אישה, וקרא לזו יפת תאר, כי הנפש יפה עד מאד.**⁹ והנשמה רוצה שמישהו ישמיע לה איזשהו קול, גם כשהוא לא רוצה בה, גם כשהוא מעז וּשם לה עלילת דברים והוצא עליה שם רע.¹⁰ הוא מדבר עליה באוזני מישהו אחר. רגע, יש לך משהו - תגיד לי, תגיד לי! איך אתה פתאום מוציא מילים כאלה?

אני רואה את זה לפעמים אצל בני זוג. הוא יושב ומדבר והיא פותחת זוג עיניים מופתעות: "אבל... אף פעם לא אמרת לי שזה מפריע לך?"

זוגיות נטולת קולות רוצחת אישה. אישה צריכה לשמוע קול, היא חייבת. "חנה" - חיה מחיווי, ממה שמחווים כלפיה, מהעובדה שמקשיבים לחוות דעתה.¹¹ מזוג כזה, נטול קול, נולד, לא עלינו, בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו,¹² כי בבית הזה אין קול ואין עונה. לא תוכל להתעלם! להתאלם! אישה צריכה מילים.

זו הצעקה הענקית של הסליחות: **אל תעלם אונך!** איך אנחנו אומרים מאה פעמים (מאה לפי הספרדים) בסוף הסליחות:

פרשת השבוע, כי תצא, מצווה עלינו עניינים רבים שבין אדם לחברו ויותר מזה, בין אדם - לחברתו: אישה יפת תואר. וגרושה. ויבמה. ואלמנה. ואישה שנואה לעומת אישה אהובה. ונערה שצועקת בשדה ואין מושיע לה.¹

ומילת המפתח ביחסים של בני זוג היא **"לא תוכל להתעלם"**,² והתרגום יגיד: **לית ליה רשו!**³ אין לך רשות להתעלם מהצער שלה. ומדהים לראות שאלה הן המילים שמככות בתפילת הסליחות: **י-ה שמע אביוניך... אל תעלם אונך,**⁴ או לפני הוידוי: **אלקינו ואלקי אבותינו... אל תתעלם מתחנונו.** או, בפסוקים לפני תקיעת שופר יש אקרוסטיכון שמרכיב את צירוף המילים "קר"ע שט"ן" ובאות ק' כתוב: **קולי שמעת אל תעלם אונך לרוחתי לשועתי.**⁵

כל הצעקה של החודש הזה היא: יש פה אישה בצער! בבקשה, אל תתעלם!

ואני רוצה להסביר מה והכאב הנשי הגדול ביותר והוא מופיע לכל אורך פרשתנו, **כי תצא.** יש מלחמה ויש שם אישה **יפת תאר וראית בשביה** - החייל רואה אותה בשדה הקרב. **וחשקת בה ולקחת לך לאשה, והבאתה אל תוך ביתך,**⁶ וישבה שם חודש ימים ואחר כך אתה מכניס אותה הביתה **ואחר כן תבוא אליה והיתה לך לאשה.**⁷ ואם אתה לא רוצה בה, ואתה שונא אותה, **ושלחתה לנפשה**⁸ ומה אין פה, מה אין? אין פה מילה אחת.

⁹ רבי חיים בן עטר, "אור החיים" לדברים כ"א, יא: "ואומר (להלן יא) "וראית בשביה אשת יפת תואר" אמר "אשת" סמוך פירוש נשמת אדם, כי אין הס"מ שולט בנפש עד שתירד מטה ותכנס באדם ממנו הוא לוקחה בשבי, והנפש תקרא אשה, וקרא לזו יפת תואר כי הנפש יפה עד מאד אלא שמתנוולת במעשיה הרעים וכשינוצח היצר אז ישכיל האדם בנפשו מה יפה ומה נעימה היא".
¹⁰ דברים כ"ב, יד.
¹¹ רבי יעקב בן אשר, "בעל הטורים" לבראשית ג', כ: "חנה - על שם שמחווה, וזהו שאמרו בקידושין מ"ט: ל' קבין שיחה ירדו לעולם, ט' נטלו נשים". וגם: רבנו בחיי לבראשית ג', כ-כא: "חנה - בפשט הוא מלשון דבור, כבאיוב ט"ו: "אחוך שמע לי", שבטבעה היא דברנית".
¹² דברים כ"א, יח.

¹ דברים כ"ב, כז: "כי בשדה מצאה צעקה הנער [הנערה] המארשה ואין מושיע לה".
² דברים כ"ב, ג.
³ תרגום אונקלוס לדברים כ"א, טז: "ויהי ביומא דחסיין לבגוהי ית דיהי ליה לית ליה רשו לבקרא ית בר רחומתא על אפי בר שנואתא בויקרא".
⁴ הפיוט "יה שמע אביוניך", מחבר: רבי יהודה הלוי, מתוך נוסח סליחות.
⁵ איכה ג', נו.
⁶ דברים כ"א, יא-יב.
⁷ דברים כ"א, יג.
⁸ דברים כ"א, י-יד.

לקולות של הסליחות. החודש הזה, הקב"ה משיב לנו, משיב אותנו בתשובה שלמה. מחפה ומרפא את צערן של כל הנשים, של קול הנשים.

בצוות העריכה: הדסה סאסי

עֲנֵנו, עֲנֵנו, עֲנֵנו,¹³ **רְחֲמָנָא דְעֵנִי לְתַבְרִי לְבָא עֵנִינְךָ,** הוּ עֵנִינְךָ.¹⁴ ענה לשבורי לב. אתה לא תשאיר אותי אישה ללא תשובה. אני רוצה לשמוע קול!

והקב"ה אומר: "אלול הוא חודש הקולות. הוא חודש התשובה. אני עונה לך תשובה. את לא מסתובבת כך בעולם עם סימן שאלה: 'אני לדודי ו...? אני לדודי ו...?'¹⁵ מתי, מתי אני אשמע אותך משיב לי? אין דבר כזה שאת משמיעה קול ואני לא מגיע בחודש אלול". וזה קול שופר וזה הקול של התפילות.

מה זה אומר, "להשמיע קול"? מה זה שנערה בשדה, לא עלינו, **צַעֲקָה הַנְּעָרָה**.¹⁶ מה זה מועיל שהיא צועקת?

"קול", בשפה העברית, פירושו בחירה. קול הוא בחירה מהבחינה הזו שאת אומרת: "זה רע. אני לא קשורה לרע הזה. אני לא רוצה אותו. כך אני בוחרת". ו"קול" זה גם להגיד: "אני אוהבת". זו בחירה בטוב.

אנחנו מתקרבים ליום הבחירות. רק בעברית אומרים על הבחירות "אני **נונת** את הקול שלי ל...". באנגלית, בחירה פירושה vote, לא voice. רק בעברית, "קול" זה "בחירה". עצם זה שאת צועקת, את עכשו בוחרת בחיים. את אומרת "זה רוע שפגש אותי, חס ושלום שלא נדע, אבל אני בוחרת, בכך שאני אומרת 'זה לא טוב. זה לא קשור אלי בכלום'. וכשאני אומרת 'ה', אני אוהבת אותך ורוצה בך' (או שאת אומרת כך לילד שלך, למשל), אני בוחרת בחיים".

קול הוא בחירה. ובחודש הזה, ה' רוצה קולות. "תראי לי שאת בוחרת בי". אומרים חז"ל: בכל פעם ששומעים קול שופר בחודש אלול, זה לא רק הקול שמשמיע התוקע. מהפיה הצרה אנחנו משמיעים קול לכיוון השמים, אבל מהפיה הרחבה - הוא משיב לנו. הוא משיב רוח חדשה בריאות שלנו. **מִן הַמִּצַּר קְרָאתִי יְ-הוָה,** מהפיה הצרה של השופר ואז - **עֲנֵנִי בְמִרְחֶב.** הוא עונה לי מהצד הרחב של השופר, הוּוּ - **עֲנֵנִי, עֲנֵנִי בְמִרְחֶב!**¹⁷

זה חודש שבו נשים מרגישות שמישהו עונה **לְתַבְרִי לְבָא,** לליבן השבור. לכו לסליחות. אתן תמצאו שם תשובה ומענה לנפשכן המעונה. תצעקו. תבחרו בטוב. כי לשתוק ולחשוב "אוקיי, אלה החיים שהקב"ה נתן לי", זו מרירות, זו השלמה עם הרוע. הקב"ה רוצה את הקול שלך! תממשי את זכות הבחירה שלך. **קוֹלֵי שְׂמֵעֶתָּה? אֵל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ לְרוֹחֹתֵי לְשׁוֹעֲתֵי.**

אֲשֶׁת יַפֶּת תֹּאֵר זו את. וה' מקשיב לקולך. והחודש הזה הוא עונה לך וכל מה שצריך זה להידבק לקולות השופר, להידבק

עשינו הכל כדי שתש"פ תהיה מ ה מ ת!

היומן החדש של הרבנית ימימה מזרחי לשנת
תש"פ הגיע לכל חנויות הספרים
ונחטף כמו לחמניות טריות

כדי לראות על מה המהומה,
ולהזמין בהזמנה פשוטה ומאובטחת
(עם מתנה בכל יומן)
לחצי כאן <<

<https://parasha.org/yoman2019>

לרכישות קבוצתיות: טל. 077-8066747 בין 9:00-15:00
וגם במייל: info@parasha.org

~ זה הזמן לפתוח את היומן ולהזמין לתש"פ את כל
החלומות והמשאלות שלך! ~

¹³ "עֲנֵנו" מתוך נוסח סליחות לעדות ספרד: "עֲנֵנו אֱלֹהֵי אֲבֹתֵנוּ עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ וּפְחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ אֲבִיר יִצְחָק עֲנֵנוּ ...".

¹⁴ "רְחֲמָנָא דְעֵנִי" מתוך נוסח סליחות ובפרפראזה על ניגון "רְחֲמָנָא דְעֵנִי" בלחן החב"די של הרב מאיר שלמה ינובסקי.

¹⁵ שיר השירים ו', ג: "אֲנִי לְדוֹדִי דּוֹדִי לִי".

¹⁶ דברים כ"ב, כז.

¹⁷ תהילים קי"ח, ה.